

In normale gevallen vloeit de voortbrenging uit het: tot-hulp-zijn vanzelf voort.

Het bloeit er rijk uit op.

Maar de orde mag niet omgekeerd.

Gods Woord eischt het.

En het doet ons ook de reden kennen, waarom God die orde zoo heeft gesteld.

Hij maakte het lichaam niet los van de ziel, maar verheef toch de ziel boven het lichaam.

Het lichaam beschikte Hij tot een orgaan voor de ziel.

En daarom: hoe meer zielsgehalte, des te hoger het doel.

HEPP.

UIT DE SCHRIFT.

Transfiguratie.

Mozes en Elia, gezien in heerlijkheid.

Lukas 9:31.

Zij zagen Zijne heerlijkheid.

Lukas 9:32.

De openbaring, die God aan menschen geeft, is altijd onderdeel van een groeiend werk. En daarom moet hij, die ze ontvangt, niet met het tegenwoordige tevreden zijn, doch er mee jagen naar de volmaking.

Dat geldt ook van de openbaring, die tot Christus kwam op den berg der verheerlijking. Ook deze is wel waarlijk een moment van een proces, een onderdeel van een nog groeiend werk. Alles is hier bezig te groeien, zich uit te zetten. Dat blijkt vooral, als wij letten op de hier intredende wet van transfiguratie.

Christus, zoo zagen wij, komt te staan in heerlijkheid. Zijn gedaante wordt blinkend.

Kenzelfde transfiguratie is ook aan Mozes en Elia in hun aardse leven overkomen.

Mozes ontving ze, toen hij op den berg met God verkeerd had, want toen hij naar beneden ging, blonk zijn aangezicht, en het was zoo stralend, dat het volk het gezicht er van niet verdragen kon.

En Elia op zijn beurt, ontving zijn transfiguratie, toen hij op den wagen Israëls met zijn ruiters ten hemel opgenomen werd.

Alleen maar, noch Mozes, noch Elia bereikten daarin de volkomenheid. Ze konden het rustpunt niet eens bereiken, het rustpunt voor de openbaring van dien God, wien alle hijgende profeten zielen toeroepen: Sia op, tot Uwe rust, o Heer! Want Mozes treedt op Sinaï in transfiguratie, en draagt straks het licht van de goddelijke heerlijkheid van boven naar beneden, naar het volk toe. Maar die glans van heerlijkheid loopt, om zoo te zeggen, dood in het slop van Israël beneden. Zijn heerlijkheid wordt door het volk niet verdragen. Hij moet zijn gelaat met een doek bedekken en straks is Mozes' blinkend aangezicht weer dof geworden en het volk beneden heeft in zijn glans niet kunnen deelen. Dat is te zeggen: Mozes' transfiguratie komt wel van boven naar beneden, maar loopt daar beneden dood. De „heerlijkheid des Heeren“, d.w.z. de oudtestamentische openbaringsvolheid Gods, komt wel van boven af naar de menschen toe, maar vindt geen doortocht tot het volk, ter overwinning. Zij zuigt zich, om zoo te zeggen, aan Mozes' lichaam vast, maar ze heeft toch nog geen passage onder Israël; vooral niet er door heen.

Evenzoo, hoewel in andere richting, werkt God bij Elia. Elia in zijn hemelvaart, heeft ook zijn transfiguratie. Ook zijn gedaante wordt veranderd, maar nu trekt hij met het hemelsche licht van beneden naar boven. Het loopt daarboven wel niet dood, want in den hemel loopt niets dood, daar loopt alles zoo het volle leven in! Daar is ruimte genoeg voor diezelfde heerlijkheid, waarvoor nog geen bevattings-mogelijkheid bestond in het kamp van Israël aan den voet van den Sinaï, in Mozes' tijd. Maar als Elia de heerlijkheid des Heeren blinkend den hemel indraagt, dan blijft de aarde beneden daarvan beroofd; dan moet Elia alleen zijn tocht over de wereld volbrengen en met hem heel de strijdende kerk. In Elia heeft „de heerlijkheid des Heeren“, de openbaringsvorm van den oudtestamentischen God, wel een opvaart naar boven, maar geen doortocht hier beneden. En de metamorfose van den mensch, zijn verandering van heerlijkheid tot heerlijkheid, is nog niet verzekerd. De twee Reuzen van het Oude Verbond hebben wel een kleine voorproef gegeven van de menselijke glorificatie uit den Geest, maar — het bleef abrupt, het kon de aarde niet overdekken. Er was nog in de wijde wereld nergens plaats voor, 2 Corinthe 3:18. Wie heeft ooit door Mozes en Elia, het beste, wat het Oude Testament kon geven, kunnen zeggen: wij dan, de heerlijkheid van Mozes en Elia weerspiegeld, worden naar hetzelfde beeld van gedaante veranderd, en hebben de realiteit onzer metamorfose?

Dus is de transfiguratie van Elia, zoowel als van Mozes, een roep om iets beters. Mozes, de middelbaar van het oude verbond, kan geen plaats maken voor de heerlijkheid des Heeren onder zijn volk. Hij blijft slechts persoonlijk daarin deelen en dan nog maar voor een tijd. En Elia, die zijn leven lang geworsteld heeft voor het volk, kan ook maar persoonlijk de heerlijkheid ontvangen en kan ze ook niet mededeelen aan zijn volk. Dat kan niet de zaligheid zijn, wanneer de heerlijkheid des Heeren zich slechts aan één menschenkind, en niet aan het gansche volk, openbaart, wanneer zij wel van boven naar beneden en ook wel van beneden naar boven, komt, maar niet de wereld boven en beneden verenigen kan, en verbinden met de volle heerlijkheid des Heeren.

Zoo zien we hier het Oude Testament in Elia en Mozes bevend zoeken, tasten naar het Nieuwe Testament. Zoo zien wij de dragers van de voorbijaande, machteloze, alleen persoonlijke transfiguratie, de hand uitstrekken naar den Christus, opdat Hij moge zijn de Werker, uit eigen kracht, en de Drager, in eigen persoon, van de altijd blijvende, altijd overwinnende en al Zijn volk zegenende transfiguratie, die de Zijnen, met Hem zelf brengt van vernedering tot verhooging. Ja, dat is wel de hoofdzak: dit moment van GROEI in het openbaringsuur van den berg der verheerlijking. De „heerlijkheid des Heeren“ zoekt hier in haar oudtestamentische dragers, in wie zij immer onvolkomen en gebrekkig bleef, den Christus, in wien de „heerlijkheid des Heeren“ ten volle aanwezig is (want Hij is waarachtig God); in wien die zelfde „heerlijkheid des Heeren“ echter nog bedekt is, (want Hij is nog vernederd mensch); in wien de heerlijkheid des Heeren echter door lijden en opstanding heen, eens uitstralen zal in de volle glorie van een nieuw leven, waarbij de Middelaar der volkomenheid al Zijn volk deelen laat in zijn metamorfose, zoodat zij allen door Gods heerlijkheid opstaan uit lijden en dood, tot hemelsche zaligheid. Want Hij is Middelaar Gods en der menschen; en — meer dan Elia en Mozes is hier.

Op deze groeiende openbaring heeft nu de Christus op de alleen zuivere wijze — dat is: de middelbaarwijze — gereageerd. Hebben Elia en Mozes alleen een lijn kunnen trekken van boven naar beneden, of van beneden naar boven, — Christus zweert thans in de ooren van Zijn God wederom een duren eed, dat Hij, met het gezicht op den troon der majesteit, kiezen zal den weg van dood en hellevaart. Hij zal, als Middelaar, met al Zijn volk mee, ook de uiterste resten en den laatste glimp van leven en van licht verliezen en Zich begraven gaan in de helische pijn en onder het eeuwig oordeel. Elia en Mozes konden immers niet overwinnen, want zij vermochten dat eerst noodige niet: wegzinken in den eeuwig dood, waar zij voor eeuwig zouden omgekomen zijn. Maar wat zij niet konden, dat vermag Christus. En als de Christus straks de lijn der smart heeft doorgetrokken naar beneden tot in den eeuwig dood, dan zal Hij opstaan en ook aan Zijn menscheid dragen de metamorfose, de transfiguratie. En Hij zal daarna die heerlijkheid door opstanding en hemelvaart indragen van beneden naar boven. Daar zal Hij, na Hemelvaart en Pinksteren, tot aan den jongsten dag toe, Zijn Middelaarstaak voltooien en dan komt Hij weer om de metamorfose en de transfiguratie uit te werken van boven naar beneden, en dien grooten zegen der metamorfose als Middelaar aan al Zijn volk mede te deelen. Dan zal het zijn, wanneer Hij, boven en beneden, hemel en aarde, verenigd heeft en voor de heerlijkheid des Heeren naar alle zijden plaats gemaakt heeft; als Gods tabernakel komt hij de menschen, en het nieuwe Jeruzalem nederdaalt op de aarde; als 2 Cor. 3:18 is vervuld — door lijden en sterven, door opstanding en heerlijkheid.

En als Mozes en Elia van den berg der metamorfose terugkeeren naar den hemel, dan profeteeren ze boven van de toekomst der christenen Gods: „zij allen, de heerlijkheid, neen, niet van ons, doch van den Heere, den eens verhoogden Christus, weerspiegeld, worden straks naar hetzelfde beeld van gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest.“

Zoo hebben Elia en Mozes den Christus gegeven en geleend, maar zij hebben meer van Hem begerd en ontvangen. Indien de Heiland niet in zulk een volkomenheid Middelaar was geweest, de straling van Mozes' heerlijkheid, en de wolken-wagen van Elia's hemeltocht, zou nimmer hebben kunnen krijgen de erkenning van den hemel. Ook zij zijn slechts door dezen Middelaar zalig geworden.

Laat ons dan, met deze vertegenwoordigers van de triumpheerende kerk, de handen opheffen naar boven. Laat ons de openbaring ontvangen, gehoorzaam, werkzaam, ons strekkende ook naar hetgeen voor ons ligt. En laat ons met eerbied stil staan, want nu, nu de Christus alle krachten van beneden en van boven, satanische en hemelsche energieën, heeft zien loskomen om Zijn sterfelijk

hoofd, en nu de wijde wereld Gods geheel is opengegaan, nu treedt Hij uit het voorportaal des tijdens, rukt aan het klokketouw, daagt de wereld uit, lukt een Hosanna uit, en is de Groote Simson, die zijn armen strekt om de pilaren van het huis, waar hij te allen dage staat, en zijn ziel laat sterven niet met, maar voor ons, Philistijnen.

K. S.

KERKELIJK LEVEN.

Reorganisatie, geen reformatie.

VII.

In deze artikelen wordt besproken het reorganisatie-rapport, ingediend bij de Synode der Ned. Herv. Kerk.

Zij hebben geen polemisch doel, maar dienen ter oriëntering van onze lezers.

En uit den naam van Commissie en Rapport, welke trouwens overeenkomt met de opdracht, en uit het „Inleidend woord“ blijkt dat aan de zoo noodige Reformatie der Ned. Herv. Kerk niet gedacht wordt. Reorganisatie en Reformatie verschillen breed.

De Dordtsche Kerkenorde wenscht de Commissie zelfs niet als leidraad. Welke bezwaren ook tegen het reglement van 1816 worden ingebracht, niet dit, dat de autonomie der plaatselijke kerken werd opgeheven. De grondstructuur ook van dit reorganisatieplan is het genootschap.

De belijdenis is volgens dit rapport met akkoord van kerkelijke gemeenschap, maar slechts gemeenschappelijk getuigenis van de Kerk. De Commissie wil geen binding aan de gehele belijdenis, maar aan het centrum, aan „geest en hoofdzaak“ van de belijdenis, mits deze „geest en hoofdzaak“ worden onderscheiden.

Het stelt tevens, dat het ernstigste bezwaar tegen het reglement van 1816 in het rapport zelfs niet wordt genoemd, n.l. dat het ingrecht ingaat tegen Gods Woord. In deze voorgestelde reorganisatie werkt blijkbaar niet de drang om de Kerk in te richten overeenkomstig de instelling van Christus en de apostelen.

De eerste reden tot organisatie wordt ontleend aan een fictie... de fictie van de volkerker.

Als tweede reden wordt opgegeven, dat de tegenwoordige organisatie vele misstanden en misverstanden heeft veroorzaakt. Het is echter de vraag, of deze bij verwerkelijking van dit plan niet zouden verminderen.

De derde reden is het meest opportunistisch. De huidige organisatie biedt geen ruimte om het groots-stads-probleem, enz. op te lossen. Kon daarvoor echter niet met een geringe wijziging volstaan?

Verwondering baart het, dat men zich op ethische voormannen beroept, waar het gaat om de ontwikkeling van het klassieke Gereformeerde Kerkbegrip.

Over leertucht wordt slechts onder de grootste reserve gesproken. Niet afwijkingen van de leer, zelfs niet excessen, maar alleen ondermijning en excessen mogen bestreden. En dan wordt dit „bestrijden“ nog zoo verzacht, dat men niet behoeft te vragen, wat er van die leertucht worden zal.

Het centrum van de belijdenis wordt gezocht in „de belijdenis van Jezus Christus, Gods eniggeboren Zoon, onzen Heer“. Zelfs de apostolische geloofsbelijdenis is dus als centrum nog te breed. Alledie richtingen kunnen dan in de Herv. Kerk worden geduld. Misschien hoopt de commissie zoo ten minste de modernisten te kunnen weren. Maar ook daarmee kon zij wel eens bedrogen uitkomen.

Een ingezonden stuk van Dr. J. H. Binnema in „De Nederlander“, tegen ons eerste artikel gericht, bood ons aanleiding het leven naar de voor onzen tijd herziene Dordtsche Kerkenorde aan te prijzen.

Uit de artikelen zelf wordt met citaten aangegeven, dat indien dit ontwerp tot reorganisatie wet wordt, de Ned. Herv. Kerk haar hiërarchisch genootschappelijk karakter blijft behouden.

Vergelijken wij voorgere formuleering, betrekend de thans voorgestelde proponenten-formule een vooroordeel. Evenwel in ze nog zoo rekbaar, dat men er tegen afwijkingen niet veel mee zal kunnen uitrusten.

Voor de gezondheid van het kerkelijke leven is de kerkelijke tucht van hoog gewicht.

Daarom zal in bepaalde groepen van de Ned. Herv. Kerk met spanning zijn uitgezien naar de wijze waarop volgens dit concept van reorganisatie de kerkelijke tucht in het gemeen en de leertucht in het bijzonder behoort te worden geoefend.

En natuurlijk interesseeren ook wij als outsiders ons ervoor.

Al bleef de Hervormde Kerk een hiërarchisch genootschap, wij zouden er ons reeds over verheugen, indien zij in de oefening der tucht getrouw werd.

Dan — bij de bespreking van de inleiding op dit concept gaven we aan onze teleurstelling op dit punt uitging.

En nu wij de bepalingen in het reglement zelf lezen wordt die er niet geringer op.

De Commissie stelt voor te lezen: „Aan de Kerkelijke Tucht zijn onderworpen alle lidmaten en inzonderheid leeraren, ouderlingen en diakenen en andere leden van Kerkelijke College's terzake van onchristelijken wandel, van ernstigen strijd met de belijdenis der Hervormde Kerk, van verstoring van orde, en van verzuim of vergrijp in de uitoefening van kerkelijke betrekkingen“.

Men hoort onder ons wel beweren, dat er in de Hervormde Kerk wel tucht over het leven in ern-